

Statsforvalteren

i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus

Vår dato:

28.10.2025

Vår ref:

2022/10453

Deres dato:

Deres ref:

NITTEDAL SKISKYTTERLAG
c/o Morten Cyren
Tumyrveien 57C
1482 NITTEDAL

Saksbehandler, innvalgstelefon
Jasmina Hercegovac, 32266970

Vedtak om endring av tillatelse til drift av Nordre Sagerud skiskytteranlegg - Nittedal Skiskytterlag - NSSL - Nittedal

---

På bakgrunn av klage, endres tillatelsen etter forurensningsloven til drift av Nordre Sagerud skiskytteranlegg. Endringen medfører at tillatelsens punkt 3.2. om krav om vegg bak skyteskivene frafalles, og at det i stedet settes krav om at NSSL må iverksette tiltak for å hindre spredning av bly til terreng bak skivene.

Endringen skjer med hjemmel i forvaltningsloven § 33 annet ledd jf. forurensningsloven § 18 første ledd nr. 4.

NSSL sine merknader til gebyret blir besvart i et eget brev.

Vi viser til klage på våre vedtak for behandling av søknad om tillatelse fra Nittedal skiskytterlag, mottatt 07.12.2023. Vi beklager forsinket tilbakemelding i saken.

Bakgrunn for saken

Nordre Sagerud skiskytteranlegg er en aktiv skiskytebane i Nittedal kommune og drives av Nittedal skiskytterlag (heretter «NSSL» eller «skytterlaget»). Skytebanen har vært i bruk siden 1960, først som leirduebane med haglskyting og de siste 40 årene som skiskytebane. Det har også vært skyting med haglpatroner på andre deler av området Nordre Sagerud siden 1920-årene. Det er flere myrområder på anlegget som har blitt utsatt for forurensning.

NSSL søkte om å oppgradere skytebanen for å begrense ytterligere forurensning knyttet til aktiviteten på skytebanen og å etablere en asfaltert rulleskiløype i skogområdene rundt anlegget.

Det er påvist forurensning over øvre grense for tilstandsklasse 5 på anlegget. Tiltaket (oppgraderingen) innebar graving i forurenset grunn, der kommunen er myndighet for å vurdere tiltaksplanen etter forurensningsforskriften kapittel 2.

E-postadresse:
sfospost@statsforvalteren.no
Sikker melding:
www.statsforvalteren.no/melding

Postadresse:
Pb 325
1502 Moss

Besøksadresse:
Moss: Vogts gate 17
Drammen: Dr. Hansteinsgate 9
Oslo: Stensberggata 27

Telefon: 69 24 70 00
www.statsforvalteren.no/os
Org.nr. 974 761 319

Saksbehandlingen hos Statsforvalteren

Vi vurderte at driften på skytebanen krever tillatelse etter forurensningslovens bestemmelser, jf. forurensningsloven §§ 11, jf. § 16. Kommunen er myndighet etter forurensningsloven for støy fra sivile skytebaner, jf. forskrift om myndighet til kommunene etter forurensningsloven § 4 d¹, mens Statsforvalteren er forurensningsmyndighet for grunnforurensning tilknyttet sivile skytebaner, jf. rundskriv T-3/12 punkt 2.5 i. Det var derfor i utgangspunktet aktuelt for oss å kun regulere eventuell forurensning til grunn og vassdrag *fra driften* av skytebanen.

NSSL skulle også gjennomføre oppgraderinger på skytebanen, som innebar planlagte grave- og byggetiltak i forurenset grunn. På bakgrunn av henvendelse fra Nittedal kommune og i samråd med oss, delegerte Miljødirektoratet myndigheten etter forurensningsloven til Statsforvalteren å behandle søknaden om å *grave i forurenset grunn* ved skytebanen, jf. forurensningsforskriften § 2-2. Det henvises til brev datert 15.11.2023² for nærmere informasjon om delegeringen.

Gjeldende reguleringsplan for området, «Områdereguleringsplan for Skianleggene på Sagerud og Sørli», ble vedtatt 26.10.2020 (planID 282). Området er regulert til idrett og friluftsliv. Arealet er på kommunal grunn.

Søknaden ble sendt på høring, og vi mottok høringsuttalelser i saken fra Nittedal kommune, miljørettet helsevern, Nittedals Krudtværks venner og Naturvernforbundet i Nittedal.

Statsforvalterens vedtak

Vi valgte å behandle søknaden som to saker, ettersom tiltaket i forurenset grunn er et engangstiltak, mens driften av skytebanen er langsiktig.

Det ble derfor gitt to tillatelser etter forurensningsloven § 11 for de forannevnte sakene. Det ble i vedtakene varslet gebyr pålydende kr 74 800,- for driftstillatelsen og kr 18 700,- for engangstiltaket.

Vi viser for øvrig til de to vedtaksbrevene for en nærmere redegjørelse av vurderingene som er gjort i saken, herunder vurdering av forurensningspotensialet og de vilkår som er stilt i forhold til naturmangfoldet, vannforskriften, samfunnsmessige hensyn, mv.

Klagens innhold

Vedtakene ble påklaget av skiskytterlaget 07.12.2023.

Vi vil kort redegjøre for anførslene i klagen. Vi viser for øvrig til klagen i sin helhet.

NSSL klager på:

- **vedtaket om tillatelse til tiltak i forurenset grunn**
NSSL viser til kravene som er stilt for etablering av rullerløype om fjerning og levering til deponi av masser i tilstandsklasse 5 eller høyere og strengere krav for traséer som berører myrpartier. Etter NSSL sin vurdering er kravene så kostbare at de ikke har økonomisk mulighet til å gjennomføre det omsøkte tiltaket. NSSL viser videre til at de skal utrede kostnader til alternative traseer.

---

¹ Daværende forskrift med samme navn § 1 b)

² Jf. ref. sak hos Miljødirektoratet 2023/8063, sak hos Statsforvalteren: 2022/10453-43.

NSSL har i etterkant av klagen sendt inn en søknad om endring av traséen, som ligger til behandling hos Statsforvalteren. Vi vurderer derfor at denne delen av klagen ikke lenger har aktualitet, og vil dermed ikke behandle den ytterligere.

- **gebyr for tillatelsen til drift**

NSSL mener at gebyret i sats 5 (kr 74 800,-) er for høyt, og ber om at den settes ned til samme sats som tiltaks-tillatelsen, altså sats 7 (kr 18 700,-).

Gebyrene for behandlingen av de to tillatelsene ble *varslet* jf. forvaltningsloven § 16 i samme brev som vedtakene om tillatelse om henholdsvis til drift og engangstiltaket ved skytebanen. Gebyrene ble kun varslet, og det er ikke fattet noe vedtak om gebyr med betalingskrav. NSSL sine innspill vurderes derfor å være merknader til varselet, og ikke en klage. Merknadene blir besvart i et eget brev.

- **vedtaket om tillatelse til drift**

NSSL ber om at kravet i tillatelsens punkt 3.2 *Utforming ved skyteskivene*, der det er satt krav om at det må bygges vegg bak hele skiveanlegget, frafalles. Skytterlaget opplyser at de allerede har truffet tiltak som har eliminert spredning av bly til terreng bak skivene, og at kravet om vegg ikke er forholdsmessig.

Denne delen av klagen blir derfor behandlet nedenfor. Dette innebærer at det er aktuelt kun å vurdere vedtaket om tillatelse til drift.

Statsforvalterens vurdering

Om Statsforvalterens kompetanse

I henhold til rundskriv T-3/12 punkt 2.5. er Statsforvalteren rett forurensningsmyndighet for saker om grunnforurensning tilknyttet sivile skytebaner.

Miljødirektoratet er klageinstans for vedtak som Statsforvalteren treffer med hjemmel i forurensningsloven, jf. forvaltningsloven § 28 første ledd og forurensningsloven § 81.

Det følger av forvaltningsloven § 33 annet ledd at vi skal foreta de undersøkelser klagen gir grunn til. Vi skal avvise klagen dersom vilkårene for å ta klagen til behandling ikke er til stede. Dersom klagevilkårene er oppfylt, kan vi oppheve eller endre vedtaket dersom vi finner klagen begrunnet, eller oversende klagen til Miljødirektoratet for endelig avgjørelse.

Vi har foretatt de undersøkelser som klagen gir grunn til ved å gjennomgå sakens dokumenter på nytt samt vårt vedtak i saken. Etter dette vurderer vi at saken er tilstrekkelig opplyst.

Vilkårene for å ta klagen til behandling

Avgjørelsene om å gi tillatelse til drift av skytebanen, er et enkeltvedtak med klagerett i henhold til forvaltningsloven § 28, jf. § 2 første ledd bokstav b.

Den som er part i saken har klagerett. Part i saken er den «person som en avgjørelse retter seg mot eller som saken ellers direkte gjelder», jf. forvaltningsloven § 2 første ledd bokstav e. NSSL har søkt om tillatelse og fått dette på fastsatte vilkår. NSSL er derfor part i saken, og har derfor klagerett.

Vi mottok klagen 07.12.2023, innen klagefristen, jf. forvaltningsloven. §§ 29 og 30. Villkårene for å behandle klagen er oppfylt.

Vurdering av klagen

NSSL ber om at kravet i tillatelsens punkt 3.2 *Utforming ved skyteskivene*, der det er satt krav om at det må bygges vegg bak hele skiveanlegget, frafalles. Skytterlaget opplyser at de allerede har truffet tiltak som har eliminert spredning av bly til terreng bak skivene. De beskriver tiltakene ved at «det er bygget kulefangere som skal stoppe alle prosjektiler som skytes mot pappskivene. Blyprosjektilene faller ned på betongunderlaget under skivene og samles opp og leveres til offentlig miljøstasjon. Blyprosjektilene som treffer selvanviserne fragmenteres ved treffet og faller i all hovedsak ned på betongunderlaget og på det planlagte asfaltbelegget foran skivene. En svært liten andel av fragmentene faller ned rett bak selvanviserne». Videre anføres det at kravet om vegg bak skivene ikke er forholdsmessig sett hen til kostnadene ved tiltaket. Videre vises det til at det ikke er funnet forurensninger i avrenningen fra området ved skiskytteranlegget, og at NSSLs planlagte tiltak vil fjerne ytterligere blyforurensning.

Etter forurensningsloven § 18 første ledd nr. 4 kan en tillatelse etter forurensningsloven endres dersom villkårene i tillatelsen er unødvendige for å motvirke forurensninger. Bestemmelsen gir adgang til å lempe på kravene dersom det viser seg at disse er unødvendige for å motvirke forurensningen for eksempel fordi det viser seg at utslippene er mindre omfattende enn forventet, eller fordi kravene viser seg å være uten noen nytte.

På bakgrunn av klagen, vurderer vi at det er grunnlag for å endre tillatelsen punkt 3.2. ved at kravet om vegg bak skivene fjernes, og at det i stedet tilføyes til at NSSL må iverksette tiltak for å hindre spredning av bly til terreng bak skivene. Vurderingen av hvilke tiltak som er egnet og om hvorvidt de har en effekt, skal være en del av NSSL sin internkontroll og kan bli fulgt opp av Statsforvalteren gjennom tilsyn. Vi ser derfor ikke behov for å fastholde på kravet om at det skal etableres en vegg bak hele skiveanlegget, dersom NSSL iverksetter andre tiltak som gir like god miljøbeskyttelse.

Vi viser for øvrig til vurderinger av naturmangfoldloven og vannforskriften i opprinnelig vedtak om tillatelse til drift i 2023. Disse endringene vurderes ikke å ha betydning i forhold til de vurderingene som er foretatt i 2023.

Vedtak

Vi endrer punkt 3.2. i tillatelsen etter forurensningsloven til drift av Nordre Sagerud skiskytteranlegg, som driftes av Nittedal Skiskytterlag, (2023.0881.T, datert 17.11.2023):

- kravet om etablering av vegg bak skivene som skal ta imot bomskudd fjernes
- tilføyes at «Det må iverksettes tiltak for å hindre spredning av bly til terreng bak skivene.»

Hjemmel for endringene er forvaltningsloven § 33 annet ledd jf. forurensningsloven § 18 første ledd nr. 4.

Klageadgang

Endringen av tillatelsen kan påklages. En eventuell klage bør inneholde en begrunnelse og hvilke endringer som ønskes. I tillegg skal andre opplysninger som kan ha betydning for saken, komme fram.

Klagefristen er 3 uker fra dette brevet ble mottatt. En eventuell klage skal sendes til Statsforvalteren.

En eventuell klage fører ikke automatisk til at gjennomføringen av vedtaket utsettes. Statsforvalteren eller Miljødirektoratet kan etter anmodning eller av eget tiltak beslutte at vedtaket ikke skal gjennomføres før klagefristen er ute eller klagen er avgjort. Avgjørelsen av spørsmålet om gjennomføring kan ikke påklages.

Med hilsen

Gunhild Dalaker Tuseth
avdelingsdirektør
Klima- og miljøvernavdelingen

Kari Skogen
seksjonssjef

Dokumentet er elektronisk godkjent

Vedlegg:

- 1 Vilkår til tillatelse etter forurensningsloven til drift på Nordre Sagerud skiskytteranlegg - Nittedal - endr 1
- 2 Vedtak om tillatelse til drift av Nordre Sagerud skiskytteranlegg - Nittedal kommune

Tillatelse etter forurensningsloven til drift på Nordre Sagerud skiskytteranlegg i Nittedal kommune

Tillatelsen er gitt i medhold av forurensningsloven § 11 jf. § 16. Tillatelsen er gitt på grunnlag av opplysninger fremkommet i søknad og under saksbehandlingen.

Hvis skiskytterlaget ønsker å foreta endringer i driftsforhold som kan ha betydning for forurensningen fra virksomheten og som ikke er i samsvar med det som ble lagt til grunn da tillatelsen ble gitt eller sist endret, må skytterlaget i god tid på forhånd søke om endring av tillatelsen.

Dersom hele eller vesentlige deler av tillatelsen ikke er tatt i bruk innen 4 år etter at tillatelsen er trådt i kraft, skal skiskytterlaget sende en redegjørelse for virksomhetens omfang slik at forurensningsmyndigheten kan vurdere eventuelle endringer i tillatelsen.

Nøkkeldata

Navn på juridisk enhet: Nittedal skiskytterlag
Organisasjonsnummer til juridisk enhet: 982943655
Postadresse: c/o Morten Cyren, Tumurveien 57C

Informasjon om virksomheten fra forurensningsmyndighetens database:

Anleggsnavn: Sagerud skiskytteranlegg	
Anleggsnr og anleggsaktivitet:	93.110 – Drift av idrettsanlegg
Kommune: Nittedal	Fylke: Viken
Lokalisering (UTM): Sone 32, Øst: 603123, Nord: 6658489	
Lokalisering, adresse og gbnr.: gbnr. 13/72	
Hovedkategori IED*: -	
IED-kode: -	

* IED (industriutslippsdirektivet) er gjennomført i norsk rett ved forurensningsforskriften av 1. juni 2004 nr. 931, kap. 36.

Tillatelsesnummer: 2023.0881.T	
Tillatelse første gang gitt: 17.11.2023	Tillatelse sist endret: -
Kari Skogen seksjonssjef	Jessica Emily Roos rådgiver

Endringslogg

Endringsnummer	Dato	saksbeh. og saksnr.	Beskrivelse av endring
00.	17.11.2023	JESER, 2022/10453	Tillatelsen ble gitt
00.	27.10.2025	JASHE, 2022/10453- 62	Tillatelsen punkt 3.2. endret som følge av klage: vilkår om vegg bak hele skiveanlegget, frafalles. Det tilføyes at «NSSL må iverksette tiltak for å hindre spredning av bly til terreng bak skivene».

Innhold

1	Tillatelsens rammer.....	5
1.1	Driftstid.....	5
2	Generelle vilkår.....	5
2.1	Utslippsbegrensninger.....	5
2.2	Plikt til å redusere forurensning så langt som mulig.....	5
2.3	Plikt til forebyggende vedlikehold.....	5
2.4	Internkontroll.....	6
2.5	Miljørisikovurdering.....	6
3	Utforming av anlegget.....	6
3.1	Generell utforming.....	6
3.2	Utforming ved skyteskivene.....	6
3.3	Utforming av standplass.....	7
4	Utslipp til vann.....	7
4.1	Generelt om vann.....	7
4.2	Håndtering av forurenset vann.....	7
4.3	Rensesystem.....	7
5	Avfall fra skyteaktiviteten.....	8
5.1	Generelle krav.....	8
5.2	Håndtering av avfall.....	8
5.3	Farlig avfall.....	8
6	Nærmiljøtiltak.....	9
6.1	Støy.....	9
6.2	Forsøpling.....	9
6.3	Informasjon og kommunikasjon.....	9
7	Utslippskontroll og miljøovervåking.....	9
7.1	Utslippskontroll.....	9
7.2	Miljøovervåking.....	10
7.2.1	Overvåking av resipienter.....	10
7.2.2	Overvåking av myr.....	10
7.3	Kvalitetssikring.....	10
8	Rapportering til forurensningsmyndigheten.....	10
9	Beredskapsmessige tiltak mot akutt forurensning.....	11
9.1	Etablering av beredskap.....	11

9.2	Varsling av akutt forurensning	11
10	Eierskifte, omdanning m.v.....	11
11	Nedleggelse.....	11
12	Tilsyn	11
Vedlegg 1 – Liste over prioriterte miljøgifter, jf. punkt 2.1.....		12

1 Tillatelsens rammer

Tillatelsen omfatter utforming, drift og overvåking av Nordre Sagerud skiskytteranlegg. Anlegget omfatter 32 skyteskiver.

Tillatelsen trer i kraft fra dags dato, forutsatt at alle vilkårene i tillatelsen kan overholdes.

Nittedal skiskytterlag er ansvarlig for at tillatelsen med vilkår overholdes av alle som gis anledning til å benytte skytebanen.

1.1 Driftstid

Driftstid reguleres gjennom gjeldende reguleringsbestemmelser for området, som anleggseier selv må holde seg orientert om.

2 Generelle vilkår

2.1 Utslippsbegrensninger

De utslippskomponenter fra anlegget som er antatt å ha størst miljømessig betydning, er uttrykkelig regulert gjennom spesifikke vilkår i denne tillatelsen. Utslipp som ikke er uttrykkelig regulert på denne måten, er også omfattet av tillatelsen så langt opplysninger om slike utslipp er fremkommet i forbindelse med saksbehandlingen eller må anses å ha vært kjent på annen måte da vedtaket ble truffet. Dette gjelder likevel ikke utslipp av prioriterte miljøgifter oppført i vedlegg 1. Utslipp av slike komponenter er bare omfattet av tillatelsen dersom dette framgår gjennom uttrykkelig regulering i vilkårene.

2.2 Plikt til å redusere forurensning så langt som mulig

All forurensning fra anlegget er isolert sett uønsket. Skiskytterlaget plikter til enhver tid å arbeide mot å redusere sine utslipp, herunder støy og avfall, så langt dette er mulig uten urimelige kostnader.

Dersom det oppstår fare for økt forurensning, plikter skytterlaget så langt det er mulig uten urimelige kostnader å iverksette de tiltak som er nødvendige for å eliminere eller redusere den økte forurensningsfaren, herunder om nødvendig å redusere eller innstille driften.

2.3 Plikt til forebyggende vedlikehold

For å holde de ordinære utslipp på et lavest mulig nivå og for å unngå utilsiktede utslipp skal skiskytterlaget sørge for forebyggende vedlikehold av utstyr. Oppfølging og vedlikehold av stikkrenner skal også inngå i internkontrollsystemet til skiskytterlaget.

2.4 Internkontroll

Skiskytterlaget plikter å etablere internkontroll for sin drift i henhold til gjeldende forskrift om dette. Internkontrollen skal blant annet sikre og dokumentere at driften overholder krav i denne tillatelsen og relevante lover og forskrifter. Skiskytterlaget plikter å holde internkontrollen oppdatert.

Internkontrollen skal inneholde oppdaterte prosedyrer for drift, vedlikehold, kontroll og overvåking. Det skal foreligge oppdaterte tegninger og beskrivelser som viser skiskytebanens plassering og en beskrivelse av hvordan banen er bygget.

2.5 Miljørisikovurdering

Skiskytterlaget plikter til enhver tid å ha oversikt over alle aktiviteter som kan medføre forurensning, og kunne redegjøre for risikoforhold for utslipp til ytre miljø. Skiskytterlaget skal ha gjennomført en risikovurdering der alle forhold som kan medføre forurensning av ytre miljø er vurdert. Risikovurderingen skal dokumenteres.

Skiskytterlaget skal ha oversikt over de miljøtyper som kan bli berørt av forurensning fra skytebanen og hvilke konsekvenser slik forurensning kan ha for helse og miljø.

Miljørisikovurderingen skal gjennomgås og evalueres ved endringer i driften og minimum en gang per år.

3 Utforming av anlegget

3.1 Generell utforming

Alle bygninger, gjerder, skjerming, lysanlegg og lignende skal utformes etter gjeldende lovverk og reguleringsbestemmelser, og eventuelt andre planbestemmelser.

3.2 Utforming ved skyteskivene

Det skal etableres et dekke som er tett¹ ved skyteskivene. Det skal være tett dekke 4 meter foran skivene. Dekket skal utformes slik at kuler lett kan samles opp, og slik at spredning av forurensning til resipient og myr ikke forekommer.

Det må etableres en innretning for å fange opp ammunisjon som treffer skyteskivene og eventuelle bomskudd. Det må iverksettes tiltak for å hindre spredning av bly til terreng bak skivene.

---

¹Tett dekke kan i denne sammenheng eksempelvis være et betongdekke. Dekket skal være vanntett.

Vann fra dekket skal ledes til et oppsamlingspunkt/rensesystem (se punkt 4.3 i tillatelsen) før det ledes videre til resipient.

Skyteskivene skal overbygges med tak som er tilstrekkelig dekkende, for å forhindre at regn/ snø kommer i kontakt med blyholdig støv.

3.3 Utforming av standplass

Standplass skal utformes etter søknaden, med etablering av mur og fast dekke foran og bak muren. Vann fra dekket skal føres til et rensesystem, jf. punkt 4.3. Dekket skal utformes slik at tomhylser lett kan samles opp foran og bak muren. Myren skal ikke tildekkes.

4 Utslipp til vann

4.1 Generelt om vann

Skiskytteranlegget skal ikke ha utslipp av miljøskadelige stoffer som kan medføre skade eller ulempe for resipienter nedstrøms anlegget.

4.2 Håndtering av forurenset vann

Alt vann som har vært i kontakt med kuler, tomhylser og finpartikulært støv, må føres til et rensesystem jf. punkt 4.3.

Det skal være mulig å prøveta vannet som samles opp. Forurenset vann skal renses for å overholde verdiene i tabell 1 før det slippes ut i egnet resipient.

Tabell 1: Grenseverdier for tungmetaller i grensen mellom miljøtilstand god og moderat i henhold til tabell 3.1 i Miljødirektoratets veileder M-608/2016 (rev. 2020) *Grenseverdier for klassifisering av vann, sediment og biota.*

Parameter	Grenseverdi
Bly	1,2 µg/L
Kobber	7,8 µg/L
Sink	11 µg/L
Antimon	5 µg/L
Suspendert stoff	50 mg/L
pH	6 - 8,5

Grenseverdiene for metaller gjelder for filtrerte prøver.

4.3 Rensesystem

Rensesystem for forurenset vann skal driftes på best mulig måte og være dimensjonert for de faktiske vannmengdene som kan oppstå på anlegget. Kapasitet og renseeffekt skal dokumenteres. Det skal så langt som mulig hindres at det oppstår unormale driftsforhold.

Rensesystemet skal være utformet på en slik måte at det tåler endringer i klima, for eksempel perioder med intens nedbør og andre ekstremværhendelser.

Rensesystemet for forurenset vann skal vedlikeholdes jevnlig for å hindre begroing, tilstopping o.l.

5 Avfall fra skyteaktiviteten

5.1 Generelle krav

Skytterlaget plikter så langt det er mulig uten urimelige kostnader eller ulemper å unngå at det dannes avfall som følge av aktiviteten på anlegget. Innholdet av skadelige stoffer i avfallet skal begrenses mest mulig.

Skytterlaget plikter å sørge for at all håndtering av avfall, også gjenvinning, skjer i tråd med forurensningsregelverket².

Levering av avfall skal journalføres og kunne dokumenteres skriftlig. Dokumentasjon skal kunne vises fram ved tilsyn.

5.2 Håndtering av avfall

All håndtering av avfall skal foregå slik at det ikke medfører forurensende avrenning til grunn eller overflatevann.

Avfall, inkludert kuler og tomhylser, skal samles opp med jevne, sorteres og leveres til avfallsmottak med tillatelse etter forurensningsloven.

5.3 Farlig avfall

Farlig avfall skal ikke fortynnes med den virkning at det blir regnet som ordinært avfall. Ulike typer farlig avfall skal ikke sammenblandes hvis dette kan medføre fare for forurensning eller skape problemer for den videre håndteringen av avfallet. Farlig avfallslager skal være utstyrt med klimavern³, og sikret slik at uvedkommende ikke får adgang.

Farlig avfall fra banen skal deklarerer på avfallsdeklarerer.no, og for øvrig håndteres i henhold til bestemmelser i avfallsforskriften kapittel 11.

---

² Se blant annet avfallsforskriften av 1.6.2004 nr 930 og kapittel 18 i forurensningsforskriften av 1.6.2004 nr 931.

³ Med klimavern menes overbygg, tett konteiner eller lignende slik at avfall ikke kommer i kontakt med vann

6 Nærmiljøtiltak

6.1 Støy

Støy reguleres av kommunen, jf. forskrift om myndighet til kommunene etter forurensningsloven §1, punkt b.

6.2 Forsøpling

Nærmiljøet rundt banene skal ikke forsøples. Opprydding av skjemmende avfall på og nær skytebanene skal skje fortløpende.

6.3 Informasjon og kommunikasjon

Skiskytterlaget skal ha rutiner for å sikre en god dialog med naboer til skytteranlegget og med øvrig publikum. Plan for skyteaktivitet (terminliste) skal gjøres kjent i god tid før planlagt aktivitet, ved oppslag på banen og eventuelt på egen nettside, og ved utsending til nabolag.

Skiskytterlaget skal følge opp klager på nærmiljøulempen, som for eksempel forsøpling og støy. Oppfølgingen av klager innebærer blant annet at skytterlaget vurderer egne driftsrutiner og behov for eventuelle endringer, samt behov for akutte avbøtende tiltak.

Dersom det oppstår økt forurensningsfare som er av betydning for naboer, skal denne informasjonen gjøres kjent for dem.

7 Utslippskontroll og miljøovervåking

7.1 Utslippskontroll

Skiskytterlaget skal holde oversikt over avrenning av forurenset vann fra baneløpet og myren. Dette betyr at det må foreligge opplysninger om avrenningsforhold, vannmengder og vannets sammensetning.

Det skal utarbeides et måleprogram som skal inngå i skiskytterlagets internkontroll og som minst inneholder en tydelig fremgangsmåte på hvordan utslipp fra anlegget skal kontrolleres. Måleprogrammet bør inneholde prøvetype, prøvetakingspunkt, prøvetakingsfrekvens, planlagt tidspunkt for prøvetaking, parametere som skal måles, skriftlig rutiner for lagring og innsending av prøver, ansvarlig person for prøveuttak/innsending av prøver o.l. Måleprogrammet skal holdes oppdatert og gjennomgås årlig.

Det skal minst kvartalsvis tas representative vannprøver i utslippspunktet. Vannprøvene skal minimum analyseres for stoffene i tabell 1 i punkt 4.2.

7.2 Miljøovervåking

7.2.1 Overvåking av resipienter

Skiskytterlaget skal sørge for overvåking av mulige miljøeffekter av aktiviteten på skiskytteranlegget. Dette gjelder også mulige effekter på luft, grunn, vann og sedimenter i den grad dette er aktuelt.

Overvåkingsprogrammet skal inkludere målinger i resipient(er) nedstrøms banen, og eventuelle grunnvannsbrønner.

Overvåkningsprogrammet skal utformes og oppdateres i samarbeid med nødvendig fagekspertise og redegjøre for hvilke elementer som vil bli undersøkt. Plasseringen av prøvetakingspunkter og prøvetakingsfrekvens, samt hvordan og i hvilke medier (biota, sediment etc.) undersøkelsen vil bli gjennomført, skal også begrunnes i overvåkingsprogrammet.

Overvåkingsprogrammet skal forelegges Statsforvalteren på forespørsel.

7.2.2 Overvåking av myr

Vannstanden i myren skal logges for å hindre uttørking. Det skal minimum leses av 4 ganger i året (sommer, høst, vinter og vår).

Dersom det er fare for uttørking skal det gjennomføres tiltak for å hindre dette i samråd med fagkyndige.

7.3 Kvalitetssikring

Prøvetaking og overvåking skal være representativ for skiskyttebanens faktiske utslipp.

Prøvetaking skal skje ved bruk av kompetent fagperson og analyse må foretas av et akkreditert laboratorium. Fortynning for å oppnå lave prøveresultater er ikke tillatt.

8 Rapportering til forurensningsmyndigheten

Skiskytterlaget skal innen 1. mars årlig rapportere resultater fra utslippskontroll, miljøovervåking og eventuelle avvik til Statsforvalteren. Rapporten skal også inneholde vurderinger av resultatene.

Overvåkingsdata i overflatevann og grunnvann skal registreres i databasen Vannmiljø (<http://vannmiljo.miljodirektoratet.no/>) innen 1. mars året etter at undersøkelsen er gjennomført.

Data rapporteres på Vannmiljøs importformat. Importmal og oversikt over hvilken informasjon som skal registreres i henhold til Vannmiljøs kodeverk finnes på <http://vanmiljokoder.miljodirektoratet.no>.

9 Beredskapsmessige tiltak mot akutt forurensning

9.1 Etablering av beredskap

Skiskytterlaget skal etablere og vedlikeholde en beredskap mot akutt forurensning (beredskapsplan) dersom det fremkommer av miljørisikovurderingen at dette er nødvendig. Beredskapen skal være tilpasset den miljørisikoen som virksomheten til enhver tid representerer.

9.2 Varsling av akutt forurensning

Akutt forurensning eller fare for akutt forurensning skal varsles i henhold til gjeldende forskrift⁴. Skytterlaget skal også så snart som mulig underrette forurensningsmyndigheten i slike tilfeller, (sfovpost@statsforvalteren.no).

10 Eierskifte, omdanning m.v.

Hvis anlegget overdras til ny eier, skal melding sendes Statsforvalteren så snart som mulig og senest én måned etter eierskiftet.

11 Nedleggelse

Hvis Nordre Sagerud skiskytteranlegg blir nedlagt skal skiskytterlaget i rimelig tid på forhånd gi melding til Statsforvalteren.

Ved nedleggelse av skiskytteranlegget skal Nittedal skiskytterlag sørge for at området ryddes opp til miljømessig tilfredsstillende stand. En tiltaksplan som viser hvilke tiltak som er nødvendige for å sikre dette, samt en fremdriftsplan for arbeidet, skal sendes Statsforvalteren senest 3 måneder før nedleggelse.

Potensielle forurensningskilder tas hånd om på forsvarlig måte, særlig skal farlig avfall håndteres i henhold til avfallsforskriften kap. 11.

Statsforvalteren kan fastsette nærmere hvilke tiltak som er nødvendig for å opprydding av forurensning.

12 Tilsyn

Skiskytterlaget plikter å la representanter for Statsforvalteren eller de som denne bemyndiger, føre tilsyn med anleggene til enhver tid.

---

⁴ Forskrift om varsling av akutt forurensning eller fare for akutt forurensning av 09.07.1992, nr. 1269

Vedlegg 1 – Liste over prioriterte miljøgifter, jf. punkt 2.1.

Utslipp av disse komponenter er bare omfattet av tillatelsen dersom dette framgår uttrykkelig av vilkårene i punkt 3 flg.

Metaller og metallforbindelser:

	Forkortelser
Arsen og arsenforbindelser	As og As-forbindelser
Bly og blyforbindelser	Pb og Pb-forbindelser
Kadmium og kadmiumforbindelser	Cd og Cd-forbindelser
Krom og kromforbindelser	Cr og Cr-forbindelser
Kvikksølv og kvikksølvforbindelser	Hg og Hg-forbindelser

Organiske forbindelser:

Bromerte flammehemmere	Vanlige forkortelser
Penta-bromdifenyleter (difenyleter, pentabromderivat)	Penta-BDE
Okta-bromdifenyleter (defenyleter, oktabromderivat)	Okta-BDE, octa-BDE
Deka-bromdifenyleter (bis(pentabromfenylyleter)	Deka-BDE, deca-BDE
Heksabromcyclododekan	HBCDD
Tetrabrombisfenol A (2,2',6,6'-tetrabromo-4,4'-isopropyliden difenol)	TBBPA

Klorerte organiske forbindelser

Dekloran pluss (syn og anti isomere former)	DP (syn-DP, anti DP)
1,2-Dikloreten	EDC
Klorerte dioksiner og furaner	Dioksiner, PCDD/PCDF
Heksaklorbenzen	HCB
Kortkjedete klorparafiner C ₁₀ -C ₁₃ (kloralkaner C ₁₀ -C ₁₃)	SCCP
Mellomkjedete klorparafiner C ₁₄ -C ₁₇ (kloralkaner C ₁₄ -C ₁₇)	MCCP
Klorerte alkylbenzener	KAB
Pentaklorfenol	PCF, PCP
Polyklorerte bifenyler	PCB
Triklorbenzen	TCB
Tetrakloreten	PER
Triklloreten	TRI
Trikloran (2,4,4'-Triklor-2'-hydroksydifenyleter)	TCS
Tris(2-kloretyl)fosfat	TCEP

Enkelte tensider

Ditalg-dimetylammoniumklorid	DTDMAC
Dimetyldioktadekylammoniumklorid	DSDMAC
Di(hydrogenert talg)dimetylammoniumklorid	DHTMAC

Nitromuskforbindelser

Muskxylen	
-----------	--

Alkyfenoler og alkylfenoletoksylder

Nonylfenol og nonylfenoletoksylder	NF, NP, NFE, NPE
Oktylfenol og oktylfenoletoksylder	OF, OP, OFE, OPE
4-heptylfenoler (forgrenet og rettkjedet)	4-HPbl
4-tert-pentylfenol	4-t-PP
4-tert-butylfenol	4-t-BP
Dodecylfenol m. isomerer	DDP

2,4,6 tri-tert-butylfenol	TTB-fenol
---------------------------	-----------

Per- og polyfluorerte alkylforbindelser (PFAS)

Perfluoroktansulfonsyre (PFOS), inkl. salter av PFOS og relaterte forbindelser	PFOS, PFOS-relaterte forbindelser
Perfluorheksansulfonsyre (PFHxS), inkl. salter av PFHxS og relaterte forbindelser	PFHxS, PFHxS-relaterte forbindelser
Perfluorobutansulfonsyre (PFBS), inkl. salter av PFBS og relaterte forbindelser	PFBS, PFBS-relaterte forbindelser
Perfluoroktansyre	PFOA
Langkjedete perfluorerte karboksylsyrer C9-PFCA – C14-PFCA	PFNA, PFDA, PFUnDA, PFDoDA, PFTrDA, PFTeDA

Tinnorganiske forbindelser

Tributyltinnforbindelser	TBT
Trifenyltinnforbindelser	TFT, TPT
Dibutyltinnforbindelser	DBT
Dioktyltinnforbindelser	DOT

Polysykliske aromatiske hydrokarboner	PAH
--	-----

Ftalater

Dietylheksylftalat (bis(2-etylheksyl)ftalat)	DEHP
Benzylbutylftalat	BBP
Dibutylftalat	DBP
Diisobutylftalat	DIBP

Bisfenol A	BPA
-------------------	-----

Siloksaner

Dodekametylsykloheksasiloksan	D6
Dekametylsyklopentasiloksan	D5
Oktametylsyklotetrasiloksan	D4

Benzotriazolbaserte UV-filtre

2-Benzotriazol-2-yl-4,6-di-tert-butylphenol	UV-320
2,4-di-tert-butyl-6-(5-chlorobenzotriazol-2-yl)phenol	UV-327
2-(2H-benzotriazol-2-yl)-4,6-ditertpentylphenol	UV-328
2-(2H-Benzotriazol-2-yl)-4-(tert-butyl)-6-(sec-butyl)phenol	UV-350

NITTEDAL SKISKYTTERLAG
c/o Morten Cyren Tumyrveien 57C
1482 NITTEDAL

Saksbehandler, innvalgstelefon
Jessica Emily Roos, 22003533

Vedtak om tillatelse til drift av Nordre Sagerud skiskytteranlegg - Nittedal kommune

Statsforvalteren i Oslo og Viken har ferdigbehandlet søknaden fra Nittedal skiskytterlag og gir tillatelse etter forurensningsloven til drift av Nordre Sagerud skiskytteranlegg (gbnr 13/72) i Nittedal kommune.

Tillatelsen med tilhørende vilkår følger vedlagt.

Statsforvalteren varsler gebyr på kr 74 800,- for behandling av saken.

Vedtaket om tillatelse og gebyrfastsettelse kan påklages av berørte parter eller andre med rettslig klageinteresse innen 3 uker.

Vi viser til søknad mottatt 08.05.2023 om tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven, og sakens øvrige dokumenter.

Vi har mottatt en søknad som omhandler både tiltak i forurenset grunn og drift på anlegget. Vi har valgt å behandle søknaden som to saker, ettersom tiltaket i forurenset grunn er et engangstiltak, mens driften på anlegget er langsiktig.

Dette vedtaket gjelder driften av Nordre Sagerud skiskytteranlegg. Vedtak med tillatelse til tiltak i forurenset grunn har fått tillatelsesnr. 2023.0942.T.

Bakgrunn

Nordre Sagerud skiskytteranlegg er en aktiv skiskytebane i Nittedal kommune og drives av Nittedal skiskytterlag. Det er 32 skyteskiver på anlegget og det benyttes skiskytterrifler i kaliber .22 med 50 meter skyteavstand.

Skytebanen har vært i bruk siden 1960, først som leirduebane med haglskyting og de siste 40 årene som skiskytterbane. Det bemerkes av søker at det også har vært skyting med haglpatroner på andre deler av området Nordre Sagerud siden 1920-årene. Det er flere myrområder på anlegget som har blitt utsatt for forurensning.

I forbindelse med oppgradering av anlegget har Statsforvalteren mottatt en søknad fra Nittedal skiskytterlag. Det er flere parter som har blitt engasjert i denne saken.

Søknad

Nittedal skiskytterlag søker om å oppgradere skiskytteranlegget for å begrense ytterligere forurensning knyttet til aktiviteten på skytebanen og etablere en asfaltert rulleskiløype i skogområdene rundt anlegget.

I forbindelse med oppgradering av selve skiskytterbanen søker skiskytterlaget om å opparbeide ny standplass. Det planlegges å etablere en 1 meter høy mur og asfaltere ca 2,5 meter i forkant av muren/standplassen. Standplassen skal asfalteres med ca 8 meters bredde for å kunne samle opp tomhylser. Ved skyteskivene søkes det om å asfaltere ca 4 meter foran skyteskivene basert på en vurdering fra Multiconsult.

Skytterlaget skal samle opp blyfragmenter regelmessig og resterende bly fra dekket skal ha avrenning til en overvannskum med sandfilter med utløp til myr/bekk.

Skytterlaget har engasjert Siv Ing Martin Stensaker AS som prosjektansvarlig for tiltakene, Asplan Viak for innspill til tiltaksplan for etablering av rulleskiløype og Norconsult for å se på håndtering av overvann og flom.

Nittedal kommune har i 2021-22 engasjert Multiconsult for å kartlegge forurensningen i hele området, som har utarbeidet rapporter datert 17.02.2022 og 21.10.2022. Rapportene viser at det er registrert relativt omfattende forurensning lokalt på banen som stammer fra tidligere leirdueskyting og skiskyting, men lav forurensning i avrenningsvann til nærliggende hovedvassdrag, Ørfiskebekken, eller andre resipienter med konsekvens for tredjepart.

Høring

Vi har sendt søknaden på høring til Nittedal kommune og naboer, i tillegg til miljørettet helsevern i Nittedal kommune, Oslo og omland friluftsråd, Nittedal idrettslag, FRINI (friluftsansasjoner med aktiviteter i Nittedal kommune) og Kruttverket vel. Søknaden ble også lagt ut på Statsforvalteren sine nettsider den 02.06.2023.

Under oppsummerer vi høringsuttalelsene til hele søknaden, selv om vi har besluttet å dele søknaden i to tillatelser.

Vi har mottatt høringsuttalelser fra Nittedal kommune, miljørettet helsevern, Nitedals Krudtværks venner og Naturvernforbundet i Nittedal.

Nittedal kommune

Kommunen informerer om at tiltakene er i henhold til gjeldene reguleringsplan for området. Det utarbeides også en helhetlig tiltaksplan for å få oversikt over forurensnings situasjonen på hele området på og rundt Nordre Sagerud skiskytteranlegg, med alternativer til mulige tiltak for å hindre spredning. De har også utarbeidet et overvåkingsprogram for avrenning fra det forurensede området til nærliggende bekker og Ørfiskebekken. Overvåkingen er igangsatt.

Miljørettet helsevern

Det går frem i høringsuttalelsen at etablering av rulleski- og stadionanlegg bør avvendes til den helhetlige tiltaksplanen foreligger. I tillegg anbefaler miljørettet helsevern at informasjon om forurensningen bedres for alle brukerne av området.

Nitedals Krudtværks venner

Nitedals Krudtværks venner ønsker at kulturminner og kulturarv sikres.

Naturvernforbundet i Nittedal

Naturvernforbundet i Nittedal informerer om at de går imot all aktivitet som fører til at forurensningsfaren øker i området. De påpeker at kosting og levering av blyrester ikke vil være tilstrekkelig for å fjerne bly 100% ettersom det er personavhengig. De mener at risiko for spredning av bly er høy.

Nittedal skiskytterlag sine kommentarer til høringsuttalelsene:

Skiskytterlaget har gitt en tilbakemelding på følgende høringsuttalelser.

Nittedal kommune:

Skiskytterlaget er positive til at kommunen etablerer et måleprogram for området.

Nitedals Krudtværks venner:

Skytterlaget sier seg enig i at kulturminnene bør ivaretas.

Naturvernforbundet i Nittedal:

Nittedal skiskytterlag påpeker at grunnlaget for søknaden er å redusere forurensning av bly til miljøet. De sier at de vil gjennomføre jevnlig kontroll på avrenning fra myr i planlagt måleprogram fra Nittedal kommune. Avvik vil kunne avdekkes i måleresultatene.

Statsforvalterens vurdering

Generelt

Når forurensningsmyndigheten avgjør om tillatelse skal gis og fastsetter vilkårene etter forurensningsloven § 16, skal det legges vekt på de forurensningsmessige ulemper ved tiltaket sammenholdt med de fordeler og ulemper som tiltaket for øvrig vil medføre.

Etter naturmangfoldloven § 7 skal prinsippene i lovens §§ 8 til 12 legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet. Disse rettsprinsippene omfatter vurdering i forhold til

kunnskapsgrunnlaget, «føre-var-prinsippet», samlet belastning, miljøforsvarlige teknikker og at kostnader bæres av tiltakshaver.

Forholdet til plan

Gjeldende reguleringsplan for området, «Områdereguleringsplan for Skianleggene på Sagerud og Sørli», ble vedtatt 26.10.2020 (planID 282). Området er regulert til idrett og friluftsliv. Arealet er på kommunal grunn.

Lovgrunnlag og myndighet

Statsforvalteren vurderer at driften på Nordre Sagerud skiskytteranlegg krever tillatelse etter forurensningslovens bestemmelser, jf. forurensningsloven §§ 11, jf. § 16.

Kommunen har myndighet for støy fra sivile skytebaner, jf. forskrift om myndighet til kommunene etter forurensningsloven, § 1 b), mens Statsforvalteren er forurensningsmyndighet for grunnforurensning tilknyttet sivile skytebaner, jf. punkt 2.5 i rundskriv T-3/12. Vi har derfor kun regulert forurensning til grunn og vassdrag.

Vurdering av forurensningspotensialet fra driften

Anlegget består av en skiskytebane med 32 skiver. Ammunisjon som brukes på banen inneholder tungmetaller som bly, kobber, sink og antimon. I henhold til Forsvarets forskningsinstitutt (FFI) sin rapport fra 2016 «Veileder for undersøkelse, risikovurdering, opprydding og avhending av skytebaner og øvingsfelt» kan disse stoffene forårsake negative effekter i mennesker og dyr ved eksponering. Tungmetallene blir i stor grad påvirket av de kjemiske og fysiske forholdene som er i jorda de havner i. I en varierende grad, avhengig av jordsmonnet, vil det dannes løselige korrosjonsforbindelser av tungmetallene. Vann fra nedbør og snøsmelting vil deretter kunne vaske ut de løselige korrosjonsforbindelsene som dannes i jorda, som igjen fører til avrenning av tungmetaller til bekker og elver.

Vi ser at flere skytebaner har blitt etablert på våtmarksområder med stort potensiale for avrenning av tungmetaller og annen forurensning. Myr er en type våtmark som inneholder store mengder karbon lagret gjennom tusenvis av år. Planter som dør i myra synker ned i vannet og danner dype lag torv. De næringsrike myrene i lavlandet er levested for mange arter. Der kan det være mer enn 200 planter, 75 rødlistede plantearter, insekter og fugler. Det er dermed viktig å ivareta myren som et økosystem. I tillegg til å være en viktig biotop, binder intakt myr forurensning svært godt. Tungmetaller har dermed som regel dårlig mobilitet i intakt torv. Dersom forurenset myr kommer i kontakt med oksygen, f.eks. ved gravetiltak eller uttørking, vil den brytes ned og mobiliteten til tungmetaller og miljøgifter vil øke.

Utforming av anlegget

For å redusere forurensning fra skyteaktiviteten har vi satt en rekke krav til utformingen av anlegget. Vi har satt krav til dekke ved skyteskivene og standplass for oppsamling av kuler og tomhylser.

Nye skiskytteranlegg har hatt krav om et dekke på 8 meter ved skyteskivene. Vi har satt krav om 4 meter bredde, ettersom et bredere dekke vil kreve tiltak i forurenset myr i baneløpet. Vi ønsker at det i minst mulig grad gjennomføres tiltak i eller på myr, ettersom større tiltak kan mobilisere forurensning og påvirke hydrologien i myren. I tillegg har Multiconsult vurdert at forurensningspotensialet i et allerede sterkt forurenset område vil ikke være betydelig ved å ha et 4 meter bredt dekke i stedet for 8 meter i denne saken.

Vann fra dekket ved skyteskivene skal ledes bort fra myren for å unngå etablering av vannspeil og ytterligere tilførsel av forurensning. Vannet fra standplass og skyteskiver skal ledes til et rensesystem (f.eks. sandfang som foreslås i tiltaksplanen) før det slippes ut i resipienten. Dette skal sikre at resipient(ene) ikke påvirkes negativt. Det er ikke tillatt å slippe urensset vann ut i myren.

Vi har satt krav om overbygde skyteskiver for å hindre at nedbør og snø kommer i kontakt med kuler og metallholdig støv. Dette igjen hindrer at det kommer store mengder med forurenset vann inn i rensesystemet.

Vi ønsker at nye skytebaner har skyteskiver som fanger opp ammunisjonen, og i mange tilfeller er det brukt kulefangere til dette formålet. Per i dag har Nordre Sagerud satt opp gummimatter bak blinkene for å fange opp ammunisjon.

Etter en kost-nytte-vurdering er det ikke satt krav om kulefangere bak skivene på Nordre Sagerud skiskytteranlegg. Å bytte ut skivene med elektroniske skiver med kulefangere er svært kostnadskrevenende og gevinsten her er begrenset med tanke på at området allerede er sterkt forurenset i dag. Vi har derimot satt krav om overbygde skyteskiver, innretning for å fange opp ammunisjon bak skyteskivene og vegg bak som vil bidra til å ha bedre oppsamling og kontroll over spredning av forurensning.

For å opprettholde hydrologien til området i størst mulig grad har Norconsult foreslått at det etableres stikkrenner under løypen som gir avrenningen en klar bane. Dette kan gi bedre kontroll på hvor avrenningen fra området går. Vi har satt krav om at oppfølging og vedlikehold av stikkrenner skal inngå i internkontrollsystemet, da det er svært viktig at stikkrenne ikke blokkeres.

Utslipp til vann

Forurenset vann skal renses slik at det overholder grenseverdiene i punkt 4.2, tabell 1 i tillatelsen. Grenseverdiene tilsvarer vanddirektivets miljøkvalitetsstandard AA-EQS, som er grenseverdien for kroniske effekter ved langtidseksponering. AA-EQS tilsvarer også øvre grense for klasse II i punkt 3.1 i Miljødirektoratets veileder M-608/2016 (rev. 2020) *Grenseverdier for klassifisering av vann, sediment og biota*. Grenseverdien for antimon er hentet fra *Forskrift om vannforsyning og drikkevann (drikkevannsforskriften)*, vedlegg 1 *Grenseverdier*.

Utslippskontroll og miljøovervåking

Utslippskontroll

Vi har satt krav om at skiskytterlaget skal holde oversikt over avrenning fra baneløp og myr. Avrenningsmønsteret vil kunne endre seg etter tiltakene og inngrepene fra tillatelsesnr. 2023.0942.T. Det kan være utlekking av metaller og miljøgifter fra baneløp og myr. Vann fra skiskytebanen må dermed renses før det slippes ut til resipient. Vi har stilt krav om at representative vannprøver tas minst kvartalsvis og analyseres for en rekke parametere, jf. tabell 1 i vilkår 4.2 i tillatelsen. I tillegg til tungmetaller har vi satt grenseverdi for suspendert stoff (SS) og pH. Dette er fordi metaller ofte er partikkelbundet, og partikler i seg selv kan nedslamme resipienter. pH øker mobiliteten til metaller og lav pH er skadelig for vannlevende organismer.

Utslippskontrollen må holdes oppdatert og gjennomgås årlig. Dersom resultatene etter 5 driftsår viser at prøveparametere i utslippskontrollen ikke er hensiktsmessige med de faktiske utslippene kan det søkes om endring til Statsforvalteren.

Miljøovervåking

Overvåkingsprogrammet skal inkludere målinger i resipienter nedstrøms banen og eventuelle grunnvannsbrønner, for å kartlegge skiskytebanes påvirkning av resipienter i området. Miljøovervåkningen kan forløpe i samarbeid med Nittedal kommune.

Vi har satt krav om at vannstanden i myren må overvåkes. Dersom myren tørker ut, vil det øke oksidasjonen i myren og derav øke biotilgjengeligheten til tungmetallene. Dette kan forhindres ved å sørge for at myren forblir intakt og fuktig.

Utslippskontrollen og miljøovervåkningen skal utarbeides og utføres i samarbeid med nødvendig fagekspertise.

Nærmiljøtiltak

Støy

Fra 1. januar 2020 er det kommunen sin myndighet å regulere støy fra sivile skytebaner, jf. forskrift om myndighet til kommunene etter forurensningsloven §1, punkt b.

Konsekvenser for naturmiljøet

Naturmangfoldloven § 8 stiller krav om at offentlige beslutninger som berører naturmangfoldet skal så langt det er rimelig bygge på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon, naturtypers utbredelse og økologiske tilstand, samt effekten av påvirkninger.

I henhold til Miljødirektoratets database <https://kart.naturbase.no/> er det innenfor tiltakets influensområde registrert:

- Like nord for skiskytteranlegget er det registrert rik barskog med noe verdi
- Det er registrert semi-naturlig eng inne på anlegget med stor verdi
- I skogområdet vest for skytebanen er det registrert 19.2 dekar med dyp myr
- Det er registrert forekomster av den nært truede arten hjertegras (*Briza media*) innenfor skiskytteranlegget ved flere lokaliteter og grønnsko mose (*Buxbaumia viridis*) som er en fredet art sør for skytebanen
- Hele området er klassifisert som et svært viktig friluftsområde og området grenser til marka i vest (hvor markaloven kommer til anvendelse)

Statsforvalteren anser at kunnskapen om det biologiske mangfoldet i tiltaksområdet til en viss grad er tilstrekkelig til at kravet i naturmangfoldloven § 8 om at beslutningene skal hvile på et best mulig kunnskapsgrunnlag, er oppfylt. Men basert på lite kunnskap om avrenningsmønster og effekten av tiltak i våtmarksområdet, vektlegger vi allikevel føre-var prinsippet i § 9 i naturmangfoldloven når det kommer til utslipp av vann. Statsforvalteren har også satt vilkår som skal sørge for at myren blir ivaretatt i størst mulig grad. Det er veldig viktig at tiltakene på Nordre Sagerud skiskytteranlegg ikke ødelegger myren, da tillatelsen baserer seg på at myren er intakt og binder forurensning i dagens tilstand.

Det er også gjort en vurdering ut fra den samlede belastningen som økosystemet vil bli utsatt for etter § 10, og det er blant annet satt krav om rensning, overvåking og prøvetaking av avrenning fra skiskytebanen. Statsforvalteren anser at fastsatte vilkår vil sikre at naturmangfoldet på Nordre Sagerud skiskytteranlegg ikke vesentlig vil forringes.

Statsforvalteren mener på bakgrunn av dette at prinsippene for offentlig beslutningstaking i naturmangfoldlovens §§ 8 til 12 er oppfylt.

Uønskede fremmede arter utgjør en trussel mot norsk natur og økosystemer, og spredning av disse bør forhindres. Statsforvalteren har satt som vilkår for tillatelsen at tiltakshaver iverksetter nødvendige tiltak for å hindre spredning, jf. forskrift om fremmede organismer. Vi viser til § 18 om alminnelige krav til aktsomhet.

Vurdering etter vannforskriften

Nordre Sagerud skiskytteranlegg ligger innenfor nedbørsfeltet til Glommavassdraget. Avrenning fra anlegget drenerer til Ørfiskebekken (Vann-Nett ID 002-3516-R). Ørfiskebekken har dårlig økologisk tilstand og udefinert kjemisk tilstand.

Vannforekomsten har frist for å nå miljømålet om god kjemisk tilstand innen 2022-2027. Det betyr at det må utvises stor varsomhet ved igangsetting av tiltak som kan redusere miljøtilstanden eller gjøre det enda vanskeligere å nå miljømålet innen fristen. Vi har derfor satt krav om at det ikke skal være utslipp av urensset vann fra anlegget til myr eller resipienter. Dersom det gjennom driften oppstår forurenset vann har vi satt krav om til at dette skal samles og renses, for å begrense tilførsel av miljøgifter som virker inn på både økologisk og kjemisk tilstand. Det er mindre strenge krav for økologisk tilstand jf. Forskrift om rammer for vannforvaltningen (vannforskriften) § 10 med begrunnelsen om at det er uforholdsmessig kostnadskrevende å nå miljømålet.

I henhold til § 12 i vannforskriften kan ny aktivitet eller nye inngrep i en vannforekomst gjennomføres selv om dette medfører at miljømålene i § 4 - § 6 ikke nås eller at tilstanden forringes, dersom dette skyldes; nye endringer i de fysiske egenskapene til en overflatevannforekomst eller endret nivå i en grunnvannforekomst, eller ny bærekraftig aktivitet som medfører forringelse i miljøtilstanden i en vannforekomst fra svært god tilstand til god tilstand.

Statsforvalteren mener at med de vilkår som er satt i tillatelsen, vil ikke tiltaket være til hinder for at miljømålet blir nådd i resipientene. Forurenset vann er strengt regulert, og basert på dette skal ikke resipientene forringes av dette tiltaket. Vannforskriften § 12 kommer dermed ikke til anvendelse.

Samfunnsmessige hensyn

Reguleringsplanen for Nordre Sagerud skiskytteranlegg ble vedtatt 26.10.2020. Statsforvalteren anser det som viktig at det stilles krav som sikrer at brukernes interesser ivaretas og at rekreasjonsverdien til naturområdene rundt anlegget ikke reduseres.

Gjennom reguleringsbestemmelsene og Statsforvalterens vilkår anser Statsforvalteren at allmenhetens interesser ikke er tilsidesatt.

Utfartsparkering og adkomstvei er forhold Statsforvalteren ikke har tatt stilling til i vårt vedtak etter forurensningsloven.

Konklusjon

Vi har vurdert søknaden og kommet frem til at de samfunnsmessige fordelene forbundet med skiskytebanen overstiger de forurensningsmessige ulempene knyttet til driften. Det forutsettes at skiskytebanen drives i samsvar med vilkårene som følger av tillatelsen og forurensningsregelverket for øvrig.

Statsforvalteren tillater drift av skiskytebanen på fastsatte vilkår. Vilkårene som er satt i tillatelsen vil bidra til at eventuell forurensning fra skytebanen reduseres samt at naturverdiene i området ivaretas.

Vedtak om tillatelse

Statsforvalteren gir Nittedal skiskytterlag tillatelse til drift på Nordre Sagerud skiskytteranlegg (gbnr. 13/72) i Nittedal kommune. Tillatelsen er gitt med hjemmel i forurensningsloven § 11. Det er satt vilkår til tillatelsen med hjemmel i § 16 i samme lov.

Statsforvalteren har ved avgjørelsen av om tillatelse skal gis, og ved fastsetting av vilkårene, lagt vekt på de forurensningsmessige ulemper ved tiltaket sammenholdt med de fordeler og ulemper som tiltaket for øvrig vil medføre. Tillatelsen med vilkår følger vedlagt dette brevet.

Det kan foretas endringer i denne tillatelsen i medhold av forurensningsloven § 18. Endringene skal være basert på skriftlig saksbehandling og forsvarlig utredning av saken. En eventuell endringssøknad må derfor foreligge i god tid før endring ønskes gjennomført.

At forurensningen er tillatt, utelukker ikke erstatningsansvar for skade og ulempe eller tap forårsaket av forurensningen, jf. forurensningsloven § 56.

Brudd på tillatelsen er straffbart etter forurensningsloven §§ 78 og 79.

Varsel om gebyr

Søker skal betale gebyr for vår behandling av søknaden, jf. forurensningsforskriften § 39-3. Ut fra medgått saksbehandlingstid har vi plassert saken i gebyrsats 5 per tillatelse, jf. forurensningsforskriften § 39-4.

Saksbehandlingsgebyret i sats 5 tilsvarer kr 74 800,- i 2023.

Eventuelle kommentarer til varselet om fastsettelse av gebyrsats sendes Statsforvalteren innen 2 uker etter at dette brevet er mottatt, jf. forvaltningsloven § 16. Vi vil så vedta gebyret.

Klageadgang

Vedtaket, herunder plasseringen i gebyrklasse, kan påklages til Miljødirektoratet av sakens parter eller andre med rettslig klageinteresse innen 3 uker fra underretning om vedtak er kommet fram, eller fra vedkommende fikk eller burde skaffet seg kjennskap til vedtaket. En eventuell klage skal angi hva det klages over og den eller de endringer som ønskes. Klagen bør begrunnes, og andre opplysninger av betydning for saken bør nevnes. Klagen skal sendes til Statsforvalteren.

En eventuell klage fører ikke automatisk til at gjennomføringen av vedtaket utsettes. Statsforvalteren eller Miljødirektoratet kan etter anmodning eller av eget tiltak beslutte at vedtaket ikke skal gjennomføres før klagefristen er ute eller klagen er avgjort. Avgjørelsen av spørsmålet om

gjennomføring kan ikke påklages. Ved klage på valg av gebyrsats skal tilsendt faktura betales til fristen. Miljødirektoratet vil refundere eventuelt overskytende beløp dersom klagen imøtekommes.

Med hilsen

Kari Skogen
seksjonssjef
Klima- og miljøvernavdelingen

Jessica Emily Roos
rådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:

NITTEDAL KOMMUNE	Postboks 63	1483	HAGAN
NATURVERNFORBUNDET I NITTEDAL	c/o Hanna Hånes Molstadveien 11	1480	SLATTUM
NITTEDALS KRUDTVÆRKS VENNER	c/o Jan Alfred Andersson Nyveien 15C	1482	NITTEDAL